

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) เน้นภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ เร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน สังคมไทย ให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม มุ่งเน้นพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านเศรษฐกิจ มาตรา 83 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ควบคู่กับการประกอบกิจการ กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม คุ้มครอง ส่งเสริม และขยายโอกาสการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า บริการ การประกอบอาชีพประชากรวัยทำงานให้มีงานทำ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ

ปีงบประมาณ 2558 กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ แนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อการมีงานทำ คำนึงถึงศักยภาพ เห็นคุณค่าของการทำงาน ความสำคัญของการประกอบอาชีพ มีเจตคติ ทักษะพื้นฐาน ทักษะเทคโนโลยี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความคิดสร้างสรรค์ รักสิ่งแวดล้อม กลุ่มอาชีพด้านเกษตร อุตสาหกรรม บริหารจัดการ บริการ ความคิดสร้างสรรค์และเฉพาะทาง รู้ช่องทางการประกอบอาชีพในอนาคต พัฒนาและยกระดับองค์ความรู้ ด้วยการบริหารจัดการ เทคโนโลยีสมัยใหม่ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับสากล ซึ่งระบบการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีความยืดหยุ่น เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ตามหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ (Career Education) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความคิดเป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังสมความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาส ช่องทางในการทำงาน เมื่อผู้เรียนผ่านการศึกษา การฝึกอบรมและการปฏิบัติงานแล้วช่วยให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ว่า

ตนเองมีความชอบ ความสนใจ ความถนัด ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เจตคติอันดี และศักยภาพ ตรงกับอาชีพที่คาดหวังในอนาคตการพัฒนา เพื่อให้ “รู้เขา รู้เรา เเท่าทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก”

และในปีงบประมาณ 2558 สำนักงาน กศน. ก็ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น การขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้ความสำคัญของการประกอบอาชีพ อยู่ดีกินดี มีงานทำและมีความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศไทย เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area-Based Development) หลักสูตรเน้นอาชีพเป็นฐาน (Career- Based Education) แบ่งเป็น 5 กลุ่มอาชีพ ดังนี้ กลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม กลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและ บริการ กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง โดยมอบภารกิจให้ทุก สถานศึกษาในสังกัด จัดโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในรูปแบบศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อเป็นฐานจัดกิจกรรมให้แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่บริการ โดยมีความเชื่อมั่นว่า โครงการนี้ จะช่วยให้ประชาชนระดับฐานรากที่มีรายได้น้อย และขาดโอกาสเพิ่มรายได้ อันเป็น เงื่อนไขสำคัญของการเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ที่ส่งผลให้ฐานเศรษฐกิจของประเทศ ไม่เข้มแข็ง ได้มีโอกาสสร้างสรรค์ทางเศรษฐกิจ พัฒนาอาชีพเดิม การเข้าสู่งานอาชีพหรือสร้างอาชีพ การสร้างรายได้ที่สอดคล้องกับสภาพความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงอยู่ได้อย่าง มีความสุข เป็นประชากรที่ทำงานเชิงเศรษฐกิจ (Economically Active Population) เพิ่มขีด ความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศให้มีความพร้อม มีความเข้มแข็งในการแข่งขันในเวทีโลก และนำประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป (สำนักงาน กศน., 2555 : 1-2)

สำหรับ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย จังหวัด นครราชสีมา ได้นำนโยบายและจุดเน้นสำนักงานกศน. มากำหนดแนวทางการดำเนินโครงการศูนย์ ฝึกอาชีพชุมชน เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 ได้ประกาศจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จำนวน 4 แห่ง และปีงบประมาณ 2556 ได้จัดตั้งเพิ่มเติมเต็มพื้นที่ จำนวน 10 แห่ง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการฝึก พัฒนา สานิต สร้างอาชีพ ของผู้เรียนและชุมชน รวมทั้งเป็นที่จัดเก็บ แสลง จำหน่าย กระจายสินค้า และบริการของชุมชนอย่างเป็นระบบ ครบวงจร (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอโนนไทย, 2555) ซึ่งในการดำเนินการเริ่มต้นสำรวจศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และทรัพยากรมนุษย์ และได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจ ความต้องการและความพร้อมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่พร้อมจะเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนา ทักษะและประสบการณ์การประกอบอาชีพเพื่อการเข้าสู่อาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือพัฒนา

อาชีพหรือต่ออาชีพเดิม เพื่อเพิ่มรายได้ระหว่างการอบรม หรือเมื่อสิ้นสุดการอบรมแล้วผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอาชีพ พัฒนาเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่ผ่านมาของสำนักงาน กศน. พบว่า สำนักงาน กศน. จังหวัด ไม่ได้ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนสถานที่ในการฝึกอบรมอาชีพ จัดแสดงผลงานหรือแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมอาชีพของผู้เรียนภายในจังหวัด กศน.อำเภอ ยังไม่สามารถจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนอำเภอ เพื่อใช้เป็นศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์แสดงจำหน่าย กระจายผลผลิตและบริการของผู้เรียนในชุมชนได้ ขาดการทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือไม่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำหรับบุคลากรและเจ้าหน้าที่ กศน.อำเภอ ยังไม่เข้าใจนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ทำให้สถานศึกษามีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ส่วนคณะกรรมการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ไม่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำและมีรายได้ของกระทรวงศึกษาธิการเท่าที่ควร การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายไม่เป็นผู้ว่างงาน ไม่เป็นผู้ขาดโอกาส ไม่นำความรู้ไปประกอบอาชีพ และไม่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการตามโครงการอย่างแท้จริง สำหรับหลักสูตรที่จัดสอนไม่สอดคล้องกับนโยบาย และความต้องการของตลาด ไม่สามารถสร้างงานสร้างอาชีพ และไม่ก่อให้เกิดรายได้ หลักสูตรที่เปิดสอนมีน้อย บางหลักสูตรจัดหาวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์สูงค่อนข้างยาก การบริหารจัดการในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ขาดการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นช่องทางในการกระจายโอกาส หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง หรือเป็นแหล่งกระจาย จำหน่ายผลผลิตให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของตลาด สินค้าหรือบริการบางอย่างมีมากเกินไป เกิดความซ้ำซ้อน ไม่มีความแปลกใหม่ การนิเทศติดตามผลไม่ต่อเนื่องและทั่วถึง ไม่มีการติดตามผลผู้เข้ารับการอบรมหลังจากผ่านการอบรม ขาดการรายงานติดตามผลความก้าวหน้าในอาชีพของผู้เรียนหลังจากผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถทราบว่าการดำเนินงานสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ และเกิดประสิทธิผลหรือไม่ การทำงานของภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน ขาดการประสานงาน และการมีส่วนร่วม (สรุปรายการตรวจราชการแบบบูรณาการ รอบที่ 1 (Project Review) และรอบที่ 2 (Progress Review), รายงานการตรวจราชการแบบบูรณาการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ รอบที่ 3 (Monitoring and Evaluation) สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 3 กลุ่มติดตามและประเมินผล ปีงบประมาณ 2555 และสำนักงาน กศน., 2556 : บทสรุปผู้บริหาร)

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้นำกลุ่มเป็นเพียงนามธรรม ไม่มีอำนาจในการบังคับหรือสั่งการ หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนขาดความรู้ ทักษะ เทคนิคในการประกอบอาชีพ ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการรวมกลุ่มอาชีพ ขาดความสามัคคี ขาดการประสานงานแหล่งเงินทุน ขาดวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการประกอบอาชีพมีไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ผลผลิตไม่มีตลาดรองรับ ไม่มีหน่วยงานสนับสนุน พื้นที่ประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ ความเข้มแข็งหรือความยั่งยืนของกลุ่มอาชีพ (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย, 2556)

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยจะศึกษาว่าปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน และปัจจัยอะไรที่ส่งผลให้ได้รับรางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดผลิตภัณฑ์ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ประจำปี 2557 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลจากการศึกษาจะเกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนสามารถเข้าสู่อาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือต่อยอดอาชีพเดิม เพื่อเพิ่มรายได้ระหว่างการอบรม หรือหลังสิ้นสุดการอบรม สามารถพึ่งตนเองได้ เกิดการพัฒนาสู่ความยั่งยืนต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อประเมินผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็น 5 ระยะ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ระยะ	กิจกรรม	ประชากร/คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
1	การศึกษาสภาพการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	212	136
2	การศึกษาการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	391	196
3	การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	210	136136
4	การศึกษาความพึงพอใจปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	210	

ระยะ	กิจกรรม	ประชากร/คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
5	การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรมตำบลโนนไทย อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	10	10

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา ระหว่างปีงบประมาณ 2556-2558

3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

4. ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอนโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย 10 ด้าน ดังนี้

1. ด้านที่มาของผลิตภัณฑ์ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน (ศฝอช.)
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์
3. ด้านผลผลิตและความยั่งยืนของอาชีพ
4. ด้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่เรียนตามหลักสูตรของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นผู้จบหลักสูตรที่มีระยะเวลาเรียนสะสม
5. ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอบรม
6. ด้านการประชาสัมพันธ์และนำผลิตภัณฑ์และบริการ การจัดสภาพแวดล้อม
7. ด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์/การบริการ

8. ด้านผลิตภัณฑ์/อาชีพ ของ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้

9. ด้านการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์

10. ด้านการพัฒนารูปแบบ คุณภาพ และการบริการ

ตัวแปรตาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี

ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษา ครั้งนี้

5.1 ได้ทราบสภาพโดยรวมการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ที่เหลือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 ได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายเข้าสู่อาชีพ หรือพัฒนาอาชีพ หรือต่อยอดอาชีพเดิม เพื่อเพิ่มรายได้ระหว่างการอบรม หรือหลังสิ้นสุดการอบรม สามารถพึ่งตนเองได้ และเกิดการพัฒนาวงศ์วานยั่งยืน

5.2 ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญให้สถานศึกษาและหน่วยงาน สำนักงาน กศน. ใช้เป็นแนวทางเพื่อกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อไป

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน (ศฝอช.) หมายถึง สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านอาชีพ ให้แก่ประชาชนในชุมชนเพื่อให้มีความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ และนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพให้มีรายได้

6.2 ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง สถานที่สำหรับการจัดการเรียนรู้ การฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์

ตามหลักสูตรการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่สอดคล้องกับศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านภูมิอากาศ ด้านภูมิประเทศ ด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี และด้านทรัพยากรมนุษย์ สามารถประกอบอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือพัฒนาอาชีพ หรือต่อยอดอาชีพ เดิม เพื่อเพิ่มรายได้ระหว่างการอบรมหรือหลังสิ้นสุดการอบรม

6.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยปัจจัย ด้านที่มาของผลิตภัณฑ์ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน (ศฝอช.) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านผลผลิตและความยั่งยืนของอาชีพ ด้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่เรียนตามหลักสูตรของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นผู้จบหลักสูตรที่มีระยะเวลาเรียนสะสม ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอบรม ด้านการประชาสัมพันธ์แนะนำผลิตภัณฑ์และบริการ การจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์/การบริการ ด้านผลิตภัณฑ์/อาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ และ ด้านการพัฒนารูปแบบ คุณภาพ และการบริการ

1) ด้านที่มาของผลิตภัณฑ์ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน(ศฝอช.) ประกอบด้วย เป็นอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ความถนัดของตนเอง และมีเงินทุนหรือสามารถ หาแหล่งเงินทุน ในการประกอบอาชีพได้

2) ด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย มีวัตถุดิบ ใช้ทำผลิตภัณฑ์ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้แหล่งวัตถุดิบในชุมชน หรือ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้แหล่งวัตถุดิบนอกชุมชน แต่สามารถหาซื้อได้ง่ายและราคาเหมาะสม และเป็นผลิตภัณฑ์หรืออาชีพที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เช่น ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ประเพณีวัฒนธรรม

3) ด้านผลผลิตและความยั่งยืนของอาชีพ ประกอบด้วย มีลูกค้าประจำ มีลูกค้าใหม่ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีตลาดภายในจังหวัด มีตลาดระหว่างจังหวัด และมีตลาดระหว่างประเทศ

4) ด้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่เรียนตามหลักสูตรของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นผู้จบหลักสูตรที่มีระยะเวลาเรียนสะสม

5) ด้านการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอบรม ประกอบด้วย มีการจัดการเรียนการสอน/การฝึกอบรมผลิตภัณฑ์/อาชีพที่ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน มีการจัดการเรียนการสอน/การอบรมผลิตภัณฑ์/อาชีพในสถานประกอบการ/แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ สอนโดยวิทยากร ผู้ประกอบอาชีพที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น ๆ จัดการเรียนการสอนและการประเมินผล การเรียน

6) ด้านการประชาสัมพันธ์แนะนำผลิตภัณฑ์และบริการ การจัดภาพแวดล้อม ประกอบด้วย มีการประชาสัมพันธ์เข้าถึงกลุ่มลูกค้าทุกระดับ มีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และบริการหลากหลายรูปแบบ และมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

7) ด้านการบริหารจัดการผลิตภัณฑ์/การบริการ ประกอบด้วย มีการวางแผนการผลิต /การบริการ การวางแผนการจัดจำหน่าย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และแหล่งการศึกษา เรียนรู้

8) ด้านผลิตภัณฑ์/อาชีพของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย เป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนในชุมชน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด ต่างจังหวัด และชาวต่างประเทศ

9) ด้านการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย เป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับตำบล/แขวง อำเภอ/เขต ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

10) ด้านการพัฒนารูปแบบ คุณภาพ และการบริการ ประกอบด้วย มีรูปแบบผลิตภัณฑ์/การบริการ มีรายละเอียดของผลิตภัณฑ์/การบริการ เกี่ยวกับชนิด คุณภาพ แหล่งที่มา การดูแลรักษา เป็นผลิตภัณฑ์/การบริการ ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการแนวคิดการดำเนินงานศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน รางวัลชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านโคกพรม ตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

แผนผังแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

